

BABEL JAARBERICHT 2017

*Zaanse eigen(zinnig)heid
in de Metropool*

*Samen zorgen voor
behoud van*

*de Zaanse
architectuur.*

Rabobank Zaanstreek sponsort Stichting Babel

Stichting Babel creëert een platform waar kennis en ervaringen omtrent stedelijke ontwikkeling, architectuur en vormgeving gedeeld kunnen worden. Hierin staat de Zaanstreek centraal. Rabobank Zaanstreek draagt hier graag haar steentje aan bij.

www.rabobank.nl/zaanstreek

Een aandeel in elkaar

Rabobank

2017

Zaanse eigen(zinnig)heid in de metropool

De titel van ons jaarprogramma 2017 drukt uit, dat Babel in 2017 inzoomt op ontwerpogaven in de Zaanstreek in het licht van de versnellende ontwikkeling van de metropoolregio Amsterdam. We trekken hierbij de lijn door van de programma's die we in 2015 en 2016 uitvoerden, waarbij we inhaakten op de brede discussie over de ontwikkelstrategie van Zaanstad en op actuele projecten.

Het onderscheidende karakter van architectuur en vormgeving vanuit een Zaanse traditie, geworteld in de industrie- en cultuurgeschiedenis van de streek, willen we verder uitdiepen, documenteren, en onderdeel laten zijn van het debat over ontwerp kwaliteit in nieuwe gebieds- en projectontwikkeling. De 'vergroening' van het Zaanse straatbeeld maakt de tongen los; in de Zaanstreek en daarbuiten.

- Enerzijds is er de door Sjoerd Soeters consequent doorgevoerde beeldkwaliteit in het project Inverdan, de grote gebieds(her)ontwikkeling in Zaandam. Met groot succes in termen van publieke waardering, commercieel succes en toeristische aantrekkingskracht.

- Anderzijds lijkt een pseudo Zaanse trespagevel de panacee te worden voor de verkoopbaarheid van elk projectje op elke willekeurige locatie in de Zaanstreek. Deze spagaat leidt niet alleen tot debat in de vakwereld, maar ook onder de Zaanse bevolking. Debat over de vraag hoe inspiratie uit de lange traditie van Zaanse architectuur en ambacht kan worden verbonden met vernieuwende en innovatieve vormen van ontwerp, materiaalgebruik en duurzaamheid. Het spectaculaire

ontwerp van MVRDV voor het nieuwe cultuurgebouw naast station Zaandam is zo'n voorbeeld van baanbrekende vernieuwing. Dit debat gaat over gebouwen, architectuur, materialen, over nieuwbouw en herbestemming, maar evengoed over de landschappelijke en stedenbouwkundige vormgeving. De focus op Zaanse ontwerpogaven en ruimtelijke ontwikkelingen trekken we breed. We leggen de link met de grote woningbouwopgave in Zaanstad en in het bijzonder de herbestemmingslocaties die de gemeente Zaanstad door middel van een financieel fonds wil stimuleren met de verdere uitwerking van de MAAK.Zaanstad ontwikkelstrategie, met actuele projectinitiatieven. We zoeken naar de potentiële ruimtelijke kwaliteiten op de as Zaandam – Amsterdam Noord. En naast deze toekomstgerichte initiatieven richten we ons op documentatie en brede publieksinformatie over de eigenheid van Zaanse architectuur. Zaanse eigenheid en eigennigheid in de context van de Amsterdamse metropoolregio; ons jaarprogramma biedt veel inspiratie en aanknopingspunten voor nieuwe ideeën en samenwerking.

INHOUD

Voorwoord	blz. 4
Informatieavond Nieuwbouw Amandel bloesem	blz. 5
Reisverslag 4-daagse reis naar Berlijn	blz. 6
Babel Triologie de ruimtelijke toekomst van Poelenburg	blz. 7
■ Excursie: naar westelijke Tuinsteden, Amsterdam	
■ BabelCinema: Zomer in Slotermeer (documentaire Remy Vlek)	
■ Debat: Over ruimtelijke toekomst Poelenburg en de rol van de bewoners	
Zaanse Dag van de Architectuur	blz. 9
Ontwerpdag BabelCreativ	blz. 10
■ 'De sluis en omgeving Zaandam'	
Babel architectuur presentatie en debat	blz. 11
■ 'Drie spraakmakende nieuwbouwprojecten in Zaandam'	
Klimaatadaptatie in de Zaanstreek	blz. 12
■ Hoe houden we 't droog of wordt 't niet Te droog?!	
Verslag BabelCinema	blz. 14
■ 'Van wie is het IJ, van wie is de Stad?'	
Babel Archigids	blz. 15
■ Wandelen of fietsen met onze gidsen	
Programmaraad en organisatie	blz. 17
■ Leden programmaraad	
■ Bestuur	
■ Algemene leden bestuur	
■ Comité van Aanbeveling	
Colofon	blz. 18
■ Sponsors	

(EIGEN)ZINNIG

Toen we in het najaar van 2016 brainstormden over de activiteiten, die in 2017 wilden gaan organiseren, was ook de vraag welk verbindend thema we voor 2017 zouden kiezen. Het werd Zaanse eigen(zinnig)heid in de metropool.

En dan is het leuk om nu terug te kijken of dat thema uit de verf is gekomen. Ik denk dat het aardig gelukt is. Was het zinnig? Ja, als we mogen afgaan op het aantal en

deelnemers aan onze activiteiten, en de reacties van mensen op de Zaanse UITmarkt, waar we samen met onze partners van het toekomstige Cultuurhuis aan deelnamen. En ja, als we mogen afgaan op de diepgang van de discussie, zoals over de perspectieven voor Poelenburg. En op de eye openers in de ideeën van ontwerpende studenten voor het sluzengebied en oostelijk centrum van Zaandam.

Ging het over de eigenheid in de Zaanstreek? Zeker wel, als ik terug denk aan de bijeenkomst waar de architecten van drie projecten hun geheel eigen interpretatie presenteerden van Zaanse vormtaal en materiaalgebruik, wat weer waardering en kritische noten opleverde vanuit de zaal. En aan de grote belangstelling bij de bijeenkomst over de vraag hoe we in ons veen- en watergebied kunnen omgaan met de risico's van klimaatverandering.

Terugkijkend denk ik dat ons programma in 2017 aardig uit de verf is gekomen. Soms anders dan tevoren gedacht. Want niet alles loopt, zoals je vooraf verzint. En dan gebeurt het, dat een voorgenomen activiteit niet van de grond komt op de vooraf gedacht manier, maar een andere wending krijgt. Zo is de geplande bijeenkomst over herbestemming van monumenten er in 2017

niet gekomen. Maar het onderwerp gaat u wel terugzien in een andere vorm, als Babel in 2018 de Zaanse Architectuurprijs nieuw leven inblaast met als thema herbestemming en transformatie.

Terwijl we op dit moment al weer volop bezig zijn met nieuwe activiteiten in 2018, en op 14 feb. 2018 aftrapt met een bomvolle zaal in de Koekfabriek over de grote ontwikkelstrategie van Zaanstad en Amsterdam voor de noordelijke IJ-oeveren en de havengebieden, kijken we tevreden terug op een geslaagd 2017.

Graag maak ik van de gelegenheid gebruik om alle mensen te bedanken, die het ons als relatief kleine vrijwilligersorganisatie weer mogelijk maakten om een jaar lang gevarieerde activiteiten te organiseren. Met informatie, discussie en verdieping over de kwaliteiten van het wonen en leven in de Zaanstreek, over ontwerp, architectuur en leefomgeving.

Bedankt vrijwilligers, onze denkers en doeners, voor alle werk, dat jullie verzetten.

Bedankt bedrijven, gemeente en vrienden voor de onontbeerlijke financiële steun.

Bedankt bezoekers aan onze bijeenkomsten, filmvoorstellingen en rondleidingen voor jullie belangstelling en discussiebijdragen.

Bedankt kinderen, leerlingen van basisscholen en jeugdige ontwerpers op onze Dag van de Architectuur, voor jullie opgewekte belangstelling, frisse vragen en soms geheel onverwachte ideeën.

Tot ziens allemaal in 2018, als Babel zijn 15^e verjaardag viert.

Robert Leferink
*voorzitter Stichting Babel,
Zaans architectuurplatform*
Februari 2018

Informatieavond Nieuwbouw Amandelbloesem

28 FEBRUARI

In het verzorgingshuis de Amandelbloesem in Wormerveer, werd op 28 februari een informatie avond georganiseerd door WormerWonen i.s.m. Babel over plannen voor nieuwe ouderenwoningen. In juli 2016 organiseerde Babel samen met WormerWonen een discussiebijeenkomst om te brainstormen over de randvoorwaarden van de nieuwbouw.

Voor de informatie avond had WormerWonen drie architecten gevraagd een schetsontwerp te maken voor ca. 40 woningen op de plaats van het Vinkennest. De drie bureaus die meededen waren Nunc architecten en Hooijschuur architecten uit Zaanstad en BBHD architecten uit Alkmaar. Met de nieuwe fase in het project wordt verder invulling gegeven aan een stijgende behoefte van alternatieve huisvesting voor senioren. Naast een woonfunctie kent het gebouw ook ontmoetings- en optionele zorgfunctie in één gebouw. WormerWonen werkt hierbij nauw samen met gemeente Zaanstad, Stichting Mies, De Zorgcirkel en vereniging De Bloesem.

Zo'n 125 geïnteresseerden meldden zich die avond bij de Amandelbloesem voor een discussie over de nieuwbouw van ca. 40 woningen op de plaats waar nu het Vinkennest staat. Onder de geïnteresseerden bevonden zich o.a. omwonenden, bewoners van de Amandelbloesem, mensen van lokaal architectuurcentrum Babel en een afvaardiging van de gemeente Zaanstad. Na een korte introductie door John van Nimwegen, directeur WormerWonen, werden de plannen bij de planborden door de architecten toegelicht.

Amandelbloesem, een bloeiende gemeenschap
Nunc architecten

Hof van Wormerveer
Hooijschuur architecten + adviseurs

Buurt
BBHD architecten

Gevolg van onderstaande bijeenkomst: 1 mei 2017 – Bericht over nieuwbouw Amandelbloesem

Er waren 3 groepen, die in een carrousel langs alle plannen gingen en vragen aan de architecten konden stellen. De plannen van Nunc en Hooijschuur kenden een laagbouw en een hoogbouw. BBHD had de woningen in een hoogbouw ondergebracht. De verbinding en bereikbaarheid tussen de nieuwbouw en het bestaande deel en het restaurant – dat een spilfunctie moet vervullen in de plannen – was door alle drie op verschillende manieren opgelost.

De aanwezigen waren zeer geïnteresseerd en reageerden positief kritisch op de plannen. Men wilde informatie over de grootte van de woningen, het parkeren, de situering van het nieuwe gebouw t.o.v. de bestaande bebouwing. Maar ook hoe de verbinding en bereikbaarheid was tussen nieuwbouw en restaurant. Eveneens was men geïnteresseerd in de tuin en het water op het terrein.

Presentatie
BBHD architecten

Presentatie
Hooijschuur architecten

Presentatie
Nunc architecten

Na afloop kon men per plan een kaartje invullen met vragen over:

- wat men van de plannen vond en waarom
- wat positief werd gewaardeerd en waarom
- en wat men minder positief waardeerde en waarom

De kaartjes kon men deponeren in een bus. De opmerkingen zouden bekeken worden en meegenomen bij het definitieve ontwerp dat een van de architecten uiteindelijk voor het plan gaat ontwerpen. Dat plan zou opnieuw aan de bewoners worden voorgelegd en aan de gemeente worden aangeboden voor goedkeuring. Met dit initiatief was een mooie start gemaakt voor het leven, wonen, eten en ontmoeten in de Noordelijke Zaanstreek.

Na afloop werd er nog geanimeerd nagepraat en vragen gesteld aan de architecten en de mensen van WormerWonen.

Reisverslag

4-daagse reis naar Berlijn

24-28 MEI

Babel organiseerde weer een buitenlandse reis, dit keer naar Berlijn. Van alle Europese hoofdsteden heeft Berlijn de afgelopen eeuw de meest ingrijpende gebeurtenissen uit de recente geschiedenis door- gemaakt. Hoewel Oost- en West-Berlijn in 1990 werden verenigd en de vroeger zo omstreden Berlijnse Muur is afgebroken, heeft Berlijn nog steeds twee gezichten. Berlijn verandert, Berlijn past zich aan, maar bovenal...Berlijn leeft. Alle reden dus voor Babel om Berlijn te bezoeken.

Aan de hand van voorbeelden werd ingegaan op de stedenbouw en architectuur van de Nazi's en de DDR. Wat hadden zij voor ogen en hoe moest Berlijn er uiteindelijk uitzien? Hoe ging men om met het verdwijnen van beide politieke stromingen en hun architectuur en wat kwam er voor in de plaats. Bezoekt werden de meer bekende gebouwen en plekken, maar ook de minder bekende aspecten kwamen aan bod, zoals Berliner Unterwelten. Een stukje Berlijn onder de grond. Maar Berlijn kent ook aansprekende voorbeelden van industriële architectuur uit de vorige eeuw, zoals het Ullsteinhaus en de nu geheten Kulturbrauerei. Gebouwen die een nieuwe bestemming hebben gekregen en wat dat betreft gelijkenis vertonen met ontwikkelingen in de Zaanstreek. Berlijn is een stad met de nodige dynamiek die voortdurend aan verandering onderhevig is. Een bezoek aan de voormalige luchthaven Tempelhof hoorde daar natuurlijk bij.

Het programma bestond uit een vast gedeelte, facultatieve onderdelen en ruimte voor vrije besteding.

De verplaatsingen binnen Berlijn vond plaats met het openbaar vervoer en de fiets. Een redelijke fietsconditie was daarom van belang.

Lees hier het verslag van een van de reizigers

BabelTrilogie

de ruimtelijke toekomst van Poelenburg

In de zomer van 2016 ontstond commotie rond de 'treitervloggers' in Poelenburg. De aandacht van de landelijke pers ging uit naar de jongeren, over (het gebrek aan) integratie, over overlast en over botsende culturen. Poelenburg is zo'n typische naoorlogse wijk, waar wijkvernieuwing in relatie tot sociale problematiek al lang op de agenda staat, waar de nodige interventies zijn geweest, waar gevallen is en weer opgestaan, maar waar ook de voorgenomen herstructurering niet doorging.

Met een Babel-trilogie zijn de kansen en belemmering van herstructurering in relatie tot sociale problematiek opnieuw onder de aandacht gebracht.

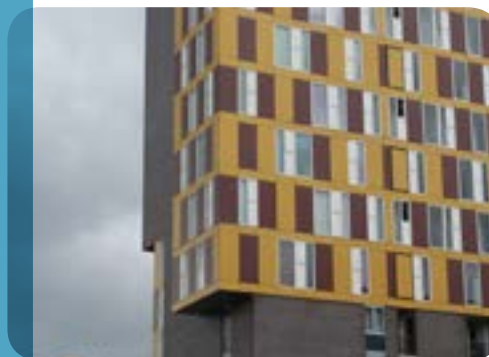
In alle drie de activiteiten werd ter inspiratie voor Poelenburg, aandacht gegeven aan de opgedane ervaringen in de westelijke tuinsteden van Amsterdam. In het boek 'Van parkstad naar stadspark', zijn zes lessen getrokken worden uit de vernieuwing van Nieuw-west in de afgelopen 25 jaar:

De zes lessen zijn:

1. Blijf investeren in landschappen en parken.
Het effect kan zijn een intensiever gebruik van 'groen'.
2. Versterk stadsstraten en pleinen.
Aandacht besteden aan de functie hiervan is belangrijk, evenals ondernemerschap stimuleren.
3. Vernieuw speelplekken.
Het zijn de vanzelfsprekende ontmoetingsplekken voor kinderen en ouders.
4. Meng met mate.
Meng soorten woningen en financiering categorieën op het hoger schaalniveau: heterogene wijken met homogene complexen. Meng niet binnen een complex.
5. Benut eigen kracht van de bewoners.
Geef ruimte aan een wooncarrière van eigen bewoners, bijvoorbeeld de groeiende allochtone middenklasse.
6. Koester het pauzeprogramma.
Als een locatie onbebouwd is voor lagere tijd, geef dan ruimte aan kortlopende initiatieven zoals een stadstuinen, of een broedplaats in een leeg gebouw.

De algehele conclusie is dat de vernieuwing van Poelenburg kan leren van deze lessen, die in Nieuw-West door geslaagde en minder-geslaagde projecten zichtbaar zijn.

19-21-22 MEI

Vrijdag 19 mei:

Excursie Westelijke Tuinsteden, Amsterdam

Op vrijdagmiddag 19 mei werd een rondleiding gegeven door Peter Defesche (dvdp-architecten, voorheen OD205) in het Zuidwestkwadrant (Osdorp), en in de Staalmanpleinbuurt van Slotervaart.

[Lees meer](#)

Zondag 21 mei:

Film ' Een zomer in Slotermeer' (2012)

Op zondag 21 mei werd in de Filmfabriek de film van Rémy Vlek vertoond. Een documentaire – met nagesprek – over de dilemma's van de Westelijke Tuinstad anno 2012, maar ook over de liefde voor en betrokkenheid bij hun buurt van bewoners.

[Lees meer](#)

Maandag 22 mei:

Debatavond over ruimtelijke toekomst van Poelenburg en de rol van bewoners

Op maandagavond 22 mei volgde de afsluiting in Wijkcentrum de Poelenburcht, onder leiding van journalist Bert Pots.

Aanwezig waren ambtenaren, welzijnswerkers, architecten en belangstellenden, vooral buurtbewoners.

[Lees meer](#)

Ellie Oomen, wijkbewoonster van Poelenburg, was natuurlijk aanwezig bij de drie activiteiten rond Poelenburg.

[Lees hier haar verslag](#)

Inspiring Space

AM

Anouk Reintjens,
Ontwikkelingsmanager bij AM

"Onze aanpak voor Groenhout is gebaseerd op het Business Model 'I AM YOU' van AM, waarbij wij ontwikkelen op basis van conceptuele kracht, innovatie en co-creatie met zowel particulieren als beleggers. Voor Groenhout heeft dit geresulteerd in een plan dat aansluit op de wensen van de toekomstige kopers en de ambities van de gemeente Zaanstad."

Inspirerende en duurzame leefomgevingen bedenken en ontwikkelen, dat is de passie van AM. Met ons business model 'I AM YOU' werken wij samen met belanghebbenden op basis van conceptuele kracht, innovatie en co-creatie. Wij doen dit betrokken, creatief, daadkrachtig, transparant en vol bezieling. AM zorgt hiermee voor kwaliteit van ruimte én kwaliteit van leven: Inspiring Space.

Creating living environments

Bij BPD, een van Europa's toonaangevende gebiedsontwikkelaars, houden we ons bezig met één van onze eerste levensbehoeften: wonen. Met woningen, woonwijken en alle woonwensen die er leven in de landen waarin we actief zijn: Nederland, Duitsland en Frankrijk. We willen een bijdrage leveren aan het verwezenlijken van levendige woon- en leefomgevingen. Die rust, ruimte en geborgenheid bieden en als ontmoetingsplek ook activiteiten in de openbare ruimte aanmoedigen. Sinds onze oprichting hebben wij de bouw van meer dan 340.000 woningen mogelijk gemaakt en vandaag wonen ruim een miljoen Europeanen in woonwijken waarin onze hand herkenbaar is.

Kijk voor meer informatie en de vele leefomgevingen waaraan onze naam verbonden is op bpd.nl.

 bpd creating living environments

Zaanse Dag van de Architectuur

17 JUNI

Op 17 juni vierde Babel (Zaans Architectuurplatform) samen met het HEMlab de Dag van de Architectuur. In het HEMlab konden schoolkinderen van groep 5 t/m 8 om 12.30 en 15.00 uur laten zien welk woongebouw zij voor het HEMbrug terrein wilden maken. Na een korte rondleiding gingen ze in groepen aan het werk en ontwierpen hun huis. Met piepschuim en karton gingen ze het daarna bouwen. Architecten hielpen hen daarbij. Kinderboekenschrijver Hans Kuyper reikte de AM-prijs uit voor het mooiste gebouw. Hans Kuyper schreef in 2004 'Het geheim van het Kruitpaleis', dat zich op het HEMbrug terrein afspeelt.

[Klik hier voor een impressie van deze dag](#)

AM

Gebied- en vastgoedontwikkelaar
AM trad specifiek deze dag op als sponsor.

Ontwerpdag BabelKreativ 'de sluis en omgeving Zaandam'

De transformatie van het centrum van Zaandam nadert zijn afronding. De gemeente Zaanstad heeft daarom besloten dat het gebied ten oosten van de Gedempte Gracht ook aangepakt moet worden. Babel hield zich met de Sluis en omgeving al in 2016 bezig in het kader van MAAK.Zaanstad en bracht daar op basis van een korte verkenning een aantal constructieve adviezen over uit aan de gemeente.

Kort geschetst:

- Ontwikkel een samenhangend richtinggevend perspectief voor de verschillende ontwikkelingen die op gang lijken te komen en belangrijke ingrepen die nodig zijn.
- Geef aandacht aan de huidige infrastructuur die stamt uit de tijd van de grootschalige wederopbouw en de bereikbaarheid en de openbare ruimte
- Benoem een supervisor die stimuleert en verbindingen aanbrengt met het richtinggevende kader.

Met tot doel een functionele en kwalitatieve verbetering van dit verpauperde gebied tot stand te brengen. Die ook een goede verbinding tot stand brengt tussen het oostelijk deel van Zaandam en het centrum en de potenties en kwaliteiten van het Sluisgebied, waar historisch Zaandam is ontstaan, benut. Zodat ook dit gebied zich ontwikkelt tot een icoon in de stad.

De gemeente heeft die adviezen ter harte genomen en heeft een proces in werking gesteld dat moet leiden tot het door ons en ook door de gemeente beoogde resultaat.

Op 4 juli peilde de gemeente in de Oostzijderkerk in Zaandam de opvattingen van belanghebbenden, ondernemers, betrokkenen en bewoners.

Stichting Babel, organiseerde daarop volgend op zaterdag 9 september een ontwerpdag rond dit gebied, dat strekt van Peperstraat, Savornin Lohmanstraat, Zuidelijk, Burcht, Sluis en Klauwershoek.

Lees hier het verslag van de dag en de aanbevelingen van Babel aan de Gemeente die daaruit voortvloeit is.

Daarvoor nodigden wij jonge Zaanse ontwerpers en studenten van de Academie van Bouwkunst in Amsterdam en studenten van de Hogescholen Utrecht, Amsterdam en Windesheim Flevoland uit.

Babel architectuur- presentatie en debat

10 OKTOBER

'Drie spraakmakende nieuwbouwprojecten in Zaandam'

Als architectuurplatform levert Babel graag een bijdrage aan de discussie over de architectuur van nieuwbouw- en herbestemmingsprojecten in Zaanstad. Op 10 oktober 2017 was het podium voor drie actuele nieuwbouwprojecten in de centrumontwikkeling van Zaandam (Inverdan).

- Project De Stelling – Heldin. Woningbouw. Ontwerp: Laury Architecture & Environment. Locatie: Houtveldweg/Cypressehout (terrein voormalig belastingkantoor).
- Project Burano. Woningen (levensloopbestendige appartementen) en zorgvoorzieningen. Ontwerp: Architecten van Mourik. Locatie: Mahoniehout/Houtveldweg (terrein voormalige gebouw van Post NL).
- Project Romanov. Woningbouw en winkels. Ontwerp: Boparai associates, architecten. Locatie: Noordschebos (tegenover Intel hotel).

De architecten presenteerden hun ontwerp en vervolgens werd het gesprek aangegaan over de relatie tussen architectuur, context en programma. Met een actieve rol voor het publiek. Gespreksleider op deze presentatie en debatbijeenkomst was Fred Schoorl (Arcadia), o.a. directeur BNA en jurylid bij verschillende architectuurprijsvragen.

De gesprekken liepen aan de hand van vier thema's.

- Kwaliteit leveren bij bouwen in hoge dichtheid. Hoe doe je dat op deze locaties.
- Nieuwe Zaanse beeldtaal in de architectuur. Bestaat dat, inspireert het, hoe ga je ermee om?
- Welke ontwerpkeuzes waren cruciaal in dit project. Welke ontwerpkeuzes zijn specifiek voor de Zaanse context op of voor de concrete locatie van dit project?
- Tips voor de kwaliteit van de Zaanse nieuwbouw in de komende jaren.

Over de architectuur van de vele nieuwbouwprojecten in het Inverdan gebied in Zaandam, en over de gevelaanpassingen van bestaande gebouwen is veel discussie onder de inwoners van Zaanstad, bezoekers, en onder architecten en andere ontwerpers. Positieve waarderingen en pittige kritische standpunten wisselden elkaar af.

Die discussie kreeg alle ruimte en ging over vormgeving en architectuur, over kleur en materiaal, over de functie van de gebouwen en de aansluiting op de omgeving. De drie grote projecten op het podium worden alle drie in het Inverdan gebied gebouwd. Maar

onderling zijn ze erg verschillend en de ontwerpen en architectuur leverden de nodige gespreksstof op.

Het doel van de bijeenkomst was

- het geïnteresseerde publiek kennis laten nemen van de ontwerpen van drie belangrijke projecten;
- informatie en discussie over de relatie tussen ontwerp en context: locatie, programma, omgeving, aansluiting op de openbare ruimte ;
- informatie en discussie over de architectonische keuzes: gevelontwerp, materialen, kleuren. Over wel of niet inspiratie door het Zaanse idioom.
- Inspiratie voor het aanjagen van de kwaliteit van de toekomstige woningbouw in de Zaanstreek, met name de ambitie van 20.000 nieuwe woningen, voor een groot deel in bestaand stedelijk gebied in Zaanstad. Welke bouwstenen voor aantrekkelijke kwaliteit in nieuwe projecten, bijvoorbeeld in het oostelijke centrumdeel van Zaandam: sluiscomplex, Burcht, Zuidelijk, Peperstraat, Oostzijde?

De avond was georganiseerd voor:

Geïnteresseerd publiek uit de Zaanstreek

- Architecten, stedenbouwkundigen, landschapsarchitecten
- Zaanse politici
- Zaanse en regionale beleidsmakers
- Woningcorporaties, ontwikkelaars
- iedereen die in de Zaanstreek woont, wil komen wonen, een huis wil kopen, bouwen of huren, en de uitstraling en ruimtelijke kwaliteit een onderwerp vindt om eens een levendige discussie aan te wijden.

Lees hier een samenvatting van de bijeenkomst

Klimaatadaptatie in de Zaanstreek

7 NOVEMBER

Hoe houden we 't droog of wordt 't niet Te droog?!

Extreem weer vormt een lastige maar uitdagende opgave in dichtbebouwde en dichtbevolkte gebieden. Recente ervaringen met hevige regenbuien hebben aangetoond dat het van belang is om meer ruimte te reserveren voor waterberging. Het klimaat gaat veranderen. Behalve dat het vaker extreem hard zal regenen komen er ook periodes van droogte en tropische temperaturen. Voor ontwerpers en technici is het een uitdaging om aantrekkelijke buitenruimen en bouwwerken te ontwerpen. Ontwerpen die toekomstbestendig en klimaatbestendig zijn. Ook woningbezitters en bewoners spelen een rol in waterbeheer. Minder (tuin-)bestrating en meer groen helpen mee om het water makkelijker weg te voeren. Groen zorgt voor verkoeling, een grotere biodiversiteit, vangt fijnstof op en heeft een gunstig effect op de leefbaarheid.

Op dinsdag 7 november kreeg dit onderwerp in Proeverij de Koekfabriek in Zaandam alle aandacht in een presentatie- en debatbijeenkomst van Babel, Zaanse architectuurplatform.

Loco-dijkgraaf Rob Veenman opende de bijeenkomst waarna we het podium boden aan het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, de gemeente Zaanstad, Nieuw Zaanse Peil, Amsterdam Rainproof en de Urbanisten (stedenbouwkundige ontwerpers) om te laten zien wat de ernst is van de klimaatverandering en welke oplossingen mogelijk zijn. Ook het prille lokale initiatief Nieuw Zaanse Peil liet van zich horen.

DE URBANISTEN

Lees hier het verslag van deze bijeenkomst

“Pleasant Places Happy People” is de naam van het bureau van Sjoerd Soeters. Het is de compacte samenvatting van de doelstelling waarmee hij met zijn team sinds jaar en dag aan stedenbouwkundige en architectonische projecten werkt.

PP HP ontwerpt gebouwen zowel van buiten naar binnen als van binnen naar buiten. De eisen die gesteld worden vanuit het functionele programma en de situatie vertalen wij in doordachte oplossingen. Oplossingen die niet alleen op zichzelf, maar ook in de context als mooi worden ervaren, en die niet alleen vanuit puur functioneel oogpunt maar ook door de situering comfortabel voelen. Daarbij vinden wij het belangrijk om het karakter van de functie op een specifieke plek tot expressie te brengen, in dialoog met gebruikers en klanten.

Projecten in uitvoering zijn momenteel: uitbreiding van de Amsterdam ArenA, Holland Park in Diemen, Primark in Tilburg, centrumplan in Brunssum en Rosmalen. Voor overige projecten zie onze website: www.pphp.nl

PLEASANT PLACES HAPPY PEOPLE

KERKSTRAAT 204

1017 GV AMSTERDAM

020 624 29 39

INFO@PPHP.NL

WWW.PPHP.NL

Verlag BabelCinema: 'Van wie is het IJ, van wie is de Stad?'

Documentaire van Remy Vlek, NL 2017, 80 min.

Al enkele jaren maakt Amsterdam-Noord en het gebied rond de IJ-oeveren een stormachtige ontwikkeling door. Documentairemaker Remy Vlek sprak in deze film (incl. enkele historische beelden) met direct betrokkenen, onder wie de recent overleden burgemeester Eberhard van der Laan en oud wethouder Maarten van Poelgeest. Maar ook kunstenaars zoals Aafke Steenhuis, Sigrid van Essel en Bart Stuart lieten zich uit over de recente ontwikkelingen aan het IJ. Wat vinden zij van de drukte, de publieke ruimte en de ontwikkeling van het vastgoed in een stadsdeel vol sociale woningbouw? Er klonk kritiek maar er waren ook verhalen over de schoonheid van de rivier die Noord en Zuid eindelijk verbindt. Na afloop was er een nagesprek met de regisseur. Tevens ging Paul Carree (architect bij Carree-architecten) in op de mogelijke verdere aansluiting via het water van Amsterdam-Noord naar Zaandam en wat dit voor Zaanstad kan en zal gaan betekenen: Op dit moment (eind 2017) ziet de toekomst van het Hembrugterrein er al spectaculair uit, komt er een nieuwe Zaanferry tussen Amsterdam en Wormerveer en wordt er intensief gebroed op de Achtersluispolder als ontwikkellocatie voor de 'missing link' die Zaanstad met Amsterdam verbindt.

17 DECEMBER

Lees hier een samenvatting van
deze middag

Babel Archigids

Wandelen of fietsen met onze gidsen

Babel Archigids organiseerde ook dit jaar weer rondleidingen te voet of per fiets over architectuur, stedenbouw en gebiedsontwikkeling in de Zaanstreek. Belangstellenden konden op twee zondagen per maand (van maart t/m november) meelopen of fietsen met een van de rondleidingen. Ook werden op aanvraag op andere dagen rondleidingen of fietsexcursies voor groepen, bedrijven, scholen en instellingen gegeven voor een aangepast bedrag.

De rondleidingen van Babel Archigids raken steeds meer ingeburgerd en ook in 2018 gaan we hier mee door. Op de website is alle informatie te vinden. Via Facebook en Twitter Babel Archigids is nieuws over de rondleidingen te volgen

We waren ook aanwezig op de Zaanse UITmarkt.

Deelnemers:

ICBS De Piramide	44 leerlingen
OBS De Voorzaan (locatie Vissershkop)	64 leerlingen
BS De Willibrord (hoofdgebouw)	28 leerlingen
OBS De Dijk Oost	31 leerlingen
OBS Kogerveld	43 leerlingen

Klik hier voor een impressie van een van de rondleidingen door Zaandam

Rondleidingen in 2017

- **Zaanse houtbouw:** Over originele Zaanse houtbouw en voorbeelden van daarop geïnspireerde bouwwerken. *Klik hier voor meer informatie*
- **Nieuw centrum Zaandam:** Langs stadhuisplein, Nieuw Ankersmidplein en Gedempte Gracht. *Klik hier voor meer informatie*
- **Herbestemming industriële architectuur:** Een fietstocht langs markante voorbeelden van industrieel erfgoed. *Klik hier voor meer informatie*
- **Goed wonen, 100 jaar sociale woningbouw:** Een wandeling door Zaandam met het verhaal van de Zaanse volkshuisvesting. *Klik hier voor meer informatie*
- **Dwars op de Zaan:** Over een streek die is ontstaan uit lange slagen veenweiden en sloten. *Klik hier voor meer informatie*
- **Stadsarchitect Ludovicus Immink:** Tijdens de wandeling wordt Immink's werk vergeleken met andere gebouwen uit die tijd. *Klik hier voor meer informatie*
- **Saendelft:** Fietstocht door de Vinex woningbouwlocatie in Zaandam-noord, bij Assendelft. *Klik hier voor meer informatie*
- **Zaaneiland:** 25 jaar transformatie. Een van de eerste projecten van het Zaanoveerproject. *Klik hier voor meer informatie*
- **Wandeling door de Zaanse ruimte:** Belangstellenden kunnen grote en besloten ruimtes, mooie maar ook mislukte ruimtes niet alleen zien maar ook beleven. *Klik hier voor meer informatie*
- **Tussen het Leven en de Dood:** Deze wandeling gaat door Oud-Zaandijk, langs gebouwen en door gebieden uit de 20e eeuw die het karakter van Oud-Zaandijk hebben bepaald. *Klik hier voor meer informatie*

Cultuurmenu

In 2016 is Babel Archigids van start gegaan met een speciaal aanbod voor het basisonderwijs.

Onder de titel "In Zaanstad staat een huis", is een rondleiding opgezet, gericht op leerlingen in de groepen 7 en 8. Om te voldoen aan een aantal specifieke eisen en leerdoelen is het aanbod daarmee wel meer geworden dan alleen een rondleiding. Het ging ook om een introductie vooraf in de klas, een pakket/instructie voor leerkrachten en een opdracht, die door leerlingen kon worden uitgewerkt. Ook dit jaar hadden zich weer verschillende scholen ingeschreven voor wandelingen door Zaandam en Zaandijk.

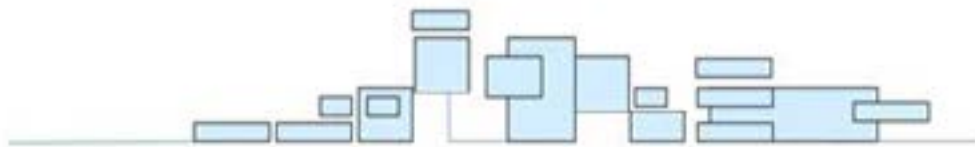

Bouwen
Verbouwen
Renoveren
Adviseren

Bouwbedrijf Nieuwe Maten bv

T 075 6148880

E wij@nieuwematen.nl

ALBERT GROOTHUIZEN PROJECTMANAGEMENT

Flexibel op maat verhuur van kantoor-,
atelier-, opslag en bedrijfsruimte

Business Center
BedrijvigeBij

www.bedrijvigebij.nl
075 622 65 22

ZNSTD

Babel 2017

Programmaraad en organisatie

Leden programmaraad

- Els Bakker, mede eigenaar Bureau op het Plein
- Joke Bosch, interim cultureel manager communicatie marketing
- Paul Carree, architect
- Anton Faas, evenementencoördinator
- Martijn van der Hout, architect
- Lean van 't Hooft, beleidsadviseur kunst en cultuur
- Cees Kruit, architect
- Leontine de Koning, hoofd organisatie bij KNRM
- Ishak Önen, architect
- Piet Oudega, voorm. Wethouder Zaanstad
- Marga Palmboom, allround administratieve ondersteuner
- Bert Pots, gespreksleider, journalist
- Marieke Ros, senior beleidsadviseur
- Dick Schilp, verkeersplanoloog
- Hans Staller, strategisch beleidsadviseur
- Ria Steenaart, voorm. directeur Dienst stadsontwikkeling Milieu en Beheer
- Gerrit Teders, stedenbouwkundige
- Umut Uçar, adviseur RO en omgevingsmanagement
- Ferdinand Vreugdenhil, directeur ontwikkelingsmaatschappij Zeestad Den Helder
- Co Vrouwe, voorzitter programmaraad
- Nicolette Zwart, secretariële ondersteuning

Bestuur

- Voorzitter:** Robert Leferink, management en advies
Secretaris: Louise Verra, fulltime vrijwilligster
Penningmeester: Louis Groen, voorm. vakbondsbestuurder FNV en voorm. raadslid

Algemene leden bestuur

- Albert Groothuizen, zelfstandige in projectmanagement
- Co Vrouwe, management en advies vastgoed & ontwikkeling
- Guido Voss, advocaat

Comité van Aanbeveling

- Jan Bolhoeve, voorm. directie en bestuurslid woningstichting Eigen Haard
- Fred van Dam, directeur Rabobank Zaanstreek (uitgetreden oktober 2017)
- Allart Jolles, wnd. dir. Portefeuillestrategie Rijksvastgoedberderijf (aangesteld sinds oktober 2017)
- Sjoerd Soeters, architect en supervisor Inverdan
- Dennis Straat, wethouder gemeente Zaanstreek
- Peter Tange, burgemeester Wormerland
- Nico Vanderveen, notaris (uitgetreden oktober 2017)
- Cees Tip, directeur-bestuurder Intermaris (aangesteld sinds okt 2017)
- Jan Overtoom, Regio-manager Bouwend Nederland (aangesteld sinds okt 2017)

Colofon

Teksten

Nicolette Zwart

Coverfoto

Nicolette Zwart

Foto's

Nanine Carree, Herman en Ellie Oomen, Piet Oudega, Marga Palmboom, Ria Steenaart, Wormer Wonen, Nicolette Zwart

Illustraties

NUNC Architecten, Hoyschuur architecten + adviseurs, BBHD architecten, Laurey Architecture & Environment, Architecten van Mourik, Boparai associates architecten, Hanneke de Graaf.isch ontwerp & webdesign

Redactie, eindredactie en vormgeving

Louise Verra, Nicolette Zwart, Shannon Zwart

Hoofdsponsors

- AM Vastgoed, Utrecht
- BPD, Haarlem
- Gemeente Zaanstad
- PP HP, Amsterdam
- Rabobank Zaanstreek e.o., Zaandam

Sponsors

- Aannemingsbedrijf Sturm, Zaandam
- Albert Groothuizen Projectmanagement, Zaanwijk
- Architectenburo C. van Luit, Krommenie
- BNA
- BOA, Assendelft
- Bouwbedrijf Nieuwe Maten, Wormerveer
- Bouwbedrijf Somass BV, Wormer
- Constructie Bureau Tentij BV, Heemskerk
- Dam Advocaten, Zaandam
- Duijn Bloem Voss Advocaten, Zaandam
- G.G. Klop Projecten, Zaandam
- Honig Laanfonds, Zaanwijk
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Heerhugowaard
- Ingenieursbureau List, Zaandam
- Kuijs Reinder Kakes, Zaandam
- Smit's Bouwbedrijf, Beverwijk
- Timmerfabriek Visser, Zaandam
- VEKA Zaan, Zaandam
- Zaannotarissen, Zaandam

Dankzij de financiële steun van de sponsors en vele 'Vrienden van Babel' zijn alle activiteiten, veelal kosteloos en met veel tijd en inzet georganiseerd door de leden van de programmaraad, mede mogelijk gemaakt. Onze dank gaat natuurlijk ook uit naar de medewerking en medewerkers van al onze bezochte locaties, onze donateurs en het belangstellende publiek bij onze activiteiten.

Wij hebben in dit jaarbericht wederom ons best gedaan alle betrokkenen die op enigerlei andere wijze Babel hebben ondersteund zo zorgvuldig mogelijk bij de activiteiten te vermelden. Ieders inzet voor alle vormen van bijdragen is uiterst gewaardeerd.

© 2018 Uitgave Stichting Babel Musical 23, 1507 TS Zaandam

T: 075 - 670 06 95

W: www.stichting-babel.nl

E: info@stichting-babel.nl